

stap • voor het lezen

Wat zie je al?

Wat weet je al?

Wat ga je doen?

Leesvraag: *Waarom kan Hannah de tekening eerst niet afmaken?*

Goed Gelezen! • Begrijpend en studerend lezen • groep 7 • Bakkaarten © Malmberg 's-Hertogenbosch

213

Oma's laatste woorden

De kamer beneden zat vol mensen, maar nu lette niemand meer op mij.

'Ik ga naar boven hoor,' zei ik zachtjes tegen mijn moeder. Ze keek even om het hoofd van tante Agnes heen en knikte naar me. De dichte deur hield het lawaai niet helemaal tegen. Op de trap hoorde ik nog het gesnik van tante Mea en de harde stem van een oom die ik niet kende, maar die bij het binnenkomen wel een minuut lang mijn handen had vastgehouden.

10 'Waarom komen al die mensen hier?', had ik aan mijn moeder gevraagd.

'Zij vinden het ook erg dat oma dood is, Hannah,' zei ze.

Ik begreep er niks van. En in ieder geval wilde ik niet met wildvreemde mensen over oma praten. Ik ging aan de tafel op mijn kamer zitten en pakte een tekenschrift. Ik tekende het ziekenhuisbed waarin oma had gelegen. Ik tekende het heel precies, met het matras een beetje schuin omhoog. Bij het

15 hoofdeinde tekende ik de snoeren van de radio en de bel. En erboven de handgreep, waar oma zich aan omhoog kon trekken als ze pijn in haar billen had. Toen dat ding er op een dag kwam te hangen, had oma nog gelachen.

20 'Kijk Hannah,' had ze gezegd. 'Ik moet gymnastiek van de dokter. Net als jij.'

Het bed was af, nu moest ik oma erin tekenen. Eerst tekende ik haar nachtjapon met hartjes en haar handen op het laken. En haar haren die in gekke plukken op haar hoofd zaten.

Toen wilde ik haar ogen tekenen. Maar ik legde mijn potlood neer. Oma's ogen kon ik niet tekenen. Hoe kon ik die tekenen als ik niet eens wist wat ze had willen zeggen? Ik staarde naar

30 de tekening en dacht heel diep na. Als ik me probeerde te herinneren hoe het precies was gegaan, dan zou ik misschien ook weten wat oma had willen zeggen.

stap • lezen

⚠ Denk je aan de leesvraag?

Gisteren was het gebeurd. 's Middags ging ik met mijn moeder naar het ziekenhuis. Ik was er al erg vaak geweest.

35 Oma lag al zo lang in het ziekenhuis dat ik niet eens meer wist hoe lang.

'Wat heeft ze eigenlijk mam?', vroeg ik wel eens. Niemand kon het zeggen. Maar ze werd alsmat zieker. Gisteren lag ze stil voor zich uit te kijken. Mama en ik zaten bij haar en ik maakte een tekening voor aan de muur tegenover het bed. Ik

40 tekende een zwembad vol mensen met badmutsen en een badmeester die een jongen aan zijn benen uit het water trok.

Toen ik klaar was keek ik naar oma. Ik dacht dat ze in slaap gevallen was, maar opeens draaide ze haar hoofd naar me toe en keek me aan. Ik zag dat ze haar mond open deed om iets

45 te zeggen. Ze bleef me een hele tijd aankijken, maar ze zei niets.

Na een tijdje zag ik mijn moeder opspringen. Ze boog zich over oma heen, pakte haar schouders en schudde haar heen

50 en weer. Ze riep iets naar mij, maar ik begreep niet wat ze bedoelde. Toen pakte ze het snoer met de bel eraan en drukte lang op de rode knop. Weer schudde ze oma heen en weer en opeens rende ze heel hard de kamer uit.

Ik bleef alleen met oma. Ik keek naar haar ogen. Ze keek me

55 niet meer aan, maar langs me heen naar buiten. Ik durfde me niet te bewegen. Ik denk dat ik nog steeds wachtte op wat ze ging zeggen.

Wat er daarna gebeurde, weet ik niet meer zo goed. Er kwamen mensen de kamer in. Dokters in witte jassen met

60 stethoscopen om hun hals. Een verpleegster trok mij aan mijn arm mee de kamer uit. Ze had ruwe, vochtige handen en ik vond het niet prettig dat ze me aanraakte.

Ik wachtte een hele tijd op een stoel in de gang van het ziekenhuis. Toen zag ik opeens papa de gang in komen. Daar

65 was ik eerst erg verbaasd over, want 's morgens had hij nog gezegd dat hij niet met ons mee kon. Hij kwam naast me zitten.

'En nou is oma dood,' zei hij zachtjes.

Ik schrok niet eens en ik hoefde ook niet te huilen. Ik wist

70 natuurlijk allang dat er iets ergs aan de hand was. Samen met mijn vader ging ik op zoek naar mijn moeder. Een verpleegster bracht ons naar de kamer van de dokter die oma

behandeld had en daar was mama ook. Ze vroeg of we oma nog een keer wilden zien en mijn vader zei ja. Maar ik durfde

75 dat niet. Ik was bang dat oma nog steeds langs me heen naar buiten zou kijken. We gingen naar huis. In de auto vertelde mijn moeder dat oma's hart er zomaar ineens mee

opgehouden was. En ik dacht: als het iets later opgehouden was, dan had ik nu misschien geweten wat oma wou zeggen.

stap • lezen

80 'Zou het niet beter zijn als je naar bed ging Hannah?', hoorde ik mama zeggen. Ik draaide me om op mijn stoel. Mijn moeder stond in de deuropening naar mij te kijken.

'Wat ben je aan het doen?', vroeg ze.

85 'Ik probeer oma te tekenen,' zei ik. Mijn moeder kwam de kamer in. Ze keek naar de tekening die ik gemaakt had. Ze streek met haar handen over mijn haar.

'Dat is een mooie tekening, Hannah,' zei ze.

90 'Hij is nog niet af. Mam, ik wou dat ik wist wat ze had willen zeggen.'

'Wat bedoel je?', vroeg mijn moeder verbaasd.

'Oma wou iets tegen me zeggen. Gisteren, toen ze ... toen ze

95 dood ging. Ik weet het zeker. Ik zag het.'

Mijn moeder ging naast me zitten. 'Is dat waar? Daar heb ik niks van gemerkt.' Ze keek me aan. 'Zou het erg belangrijk

100 geweest zijn?'

'Natuurlijk,' zei ik. 'Het waren toch haar laatste woorden.'

105 'Ja, dat is zo,' zei mijn moeder zachtjes.

Twee dagen later had ik de tekening nog steeds niet afgemaakt. Het was de dag van oma's begrafenis. Er waren

100 een heleboel mensen die ik niet kende. Mijn moeder was blij dat er zoveel mensen waren. Ze zei: 'Het is toch fijn om te weten dat ze van oma gehouden hebben?'

105 'Maar ik vond het erg vervelend allemaal. Om de haverklap kwam er iemand naar me toe die me wilde zoenen. En ze zeiden allemaal hetzelfde. 'Ik vond je oma zo lief.' 'Wat erg dat ze dood is.' 'Jij zult wel veel van haar gehouden hebben zeker.' Wat hadden ze ermee te maken?'

110 's Middags zat ik ergens in een hoekje van onze grote kamer. Mijn moeder kwam naar me toe. Er was een oude man bij haar die ik nog niet eerder had gezien.

'Hannah, dit is oom Leo, de broer van oma. Hij is vanmorgen pas met het vliegtuig in Nederland aangekomen,' zei mijn moeder.

Oma's broer uit Amerika! Die kende ik alleen uit verhalen.

115 Oom Leo, dat was oma's lievelingsbroer. Die had nooit naar Amerika mogen gaan, zei ze altijd. Ik bekeek hem eens goed. Hij leek niet op oma en ik vroeg me af wat hij nu weer voor stoms zou gaan zeggen.

Hij stond een beetje sloom naar me te kijken, met zijn

120 handen op zijn rug. Ik vond dat hij er niet erg verdrietig uitzag. Niet zoals al die andere mensen in ieder geval.

'Zo,' zei hij. 'Zal ik jou eens wat vertellen, Hannah?'

Ik knikte.

'Ik weet wat oma's laatste woorden waren.'

125 Ik schrok even, maar toen moest ik een beetje lachen.

'U was er niet eens bij.'

'En toch weet ik het. Ik kan het raden. Kun jij het niet raden?'

Ik schudde mijn hoofd. Ik was nieuwsgierig geworden. Oom

130 Leo stond me de hele tijd een beetje lachend aan te kijken. En opeens vond ik toch dat hij op oma leek. Hij wenkte me naar zich toe.

'Ik zal het in je oor fluisteren,' zei hij. En dat deed hij. Hij zei zachtjes: 'Ik heb zulke vreselijk koude voeten.'

Eerst dacht ik dat ik hem verkeerd had verstaan. Maar toen

135 begreep ik het en ik moest ontzettend lachen. Oma met haar koude voeten! Altijd had ze koude voeten, zelfs in de zomer.

Het was het enige waar ze over klaagde.

En opeens wist ik heel zeker dat dát het was geweest wat oma tegen mij had willen zeggen.

Marlies Hagers

